

Tomasz Pudłocki, *Sykała Władysław (1883–1948)* [w:] Tekstowa kartoteka osobowa przemyslan, pod red. Anny Siciak – na stronie Przemyskiej Biblioteki Publicznej; zob. także Tomasz Pudłocki, *Sykała Władysław (1883–1948)* [w:] *Słownik biograficzny twórców oświaty i kultury XIX i XX wieku Polski południowo-wschodniej*, pod red. Andrzeja Meissnera, Kazimierza Szmyda, Rzeszów 2011 s. 396-397

SYKAŁA Władysław (1883–1948), nauczyciel, dyrektor szkoły, animator kultury.

Ur. 18 VI 1883 r. w Tyczynie jako syn Jana rzemieślnika oraz Zofii Południak. Po ukończeniu szkoły powszechnej, w latach 1894/95–1895/96 uczęszczał do I Gimnazjum w Rzeszowie. Kl. III ukończył w Gimnazjum im. Franciszka Józefa we Lwowie, a następnie powrócił do gimnazjum rzeszowskiego, gdzie w 1902 r. uzyskał świadectwo dojrzałości. W r. akad. 1902/1903 zapisał się na Wydz. Filozoficzny Uniw. Lwowskiego, ale już po roku przeniósł się do UJ. Decyzją RSK z dn. 15 X 1907 r. został mianowany zastępcą nauczyciela w Gimnazjum z wykładowym językiem polskim w Przemyślu na Zasaniu, ale już 22 I 1908 r. przeniesiono go do I Gimnazjum w Przemyślu; uczył historii naturalnej, matematyki i nadobowiązkowej stenografii. W sprawozdaniu szkolnym z r. szk. 1908/1909 opublikowano rozprawę, którą napisał wraz z Józefem Machowskim *Plan ogródka botanicznego*. 13 II 1909 r. ponownie przeniesiony do Gimnazjum na Zasaniu. 16 VI 1911 r. zdał egzamin nauczycielski z historii naturalnej jako przedmiotu głównego, a matematyki i fizyki jako pobocznego. Dodatkowo w 1913 r. uczęszczał na zajęcia w UJ z języka ukraińskiego, uzyskując 22 XI 1913 r.

kwalifikacje do nauczania w nim. W okresie I wojny światowej pracował w polskim gimnazjum w Grazu. W czerwcu 1915 r. powrócił do obowiązków w Przemyślu, choć w r. szk. 1919/1920 w Grodnie pełnił też funkcję organizatora i kierownika Szkoły Rzemiosł. Jego kontakt z Grodnem okazał się jednak epizodyczny. 9 IX 1922 r., został ponownie przeniesiony do I Gimnazjum im. J. Słowackiego w Przemyślu, obejmując obowiązki nauczyciela matematyki i pracy ręcznej, sprawując zarazem opiekę nad pracownią stolarską; w latach 30 został także opiekunem II Drużyny Harcerskiej „Wiernej Służby” im. K. Pułaskiego. Dodatkowo był dyrektorem Prywatnego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego w Przemyślu.

Członek TNSW, w którego ramach na początku r. 1914 wstąpił do Polskiego Towarzystwa Kredytowego Nauczycieli Szkół Wyższych. Działał też w ramach Zjednoczenia Towarzystw Polskich jako członek powstałej pod koniec r. 1915 sekcji porady prawnej i pośrednictwa. Członek TPN, Koła TSL im. H. Sienkiewicza w Przemyślu, Ligi Morskiej i Kolonialnej Oddział w Przemyślu. Zastępca przewodniczącego Ochronki im. J. Piłsudskiego od 14 VI 1931 r. Od 1928 r. zastępca członka Rady Miejskiej, a od 1934 r. radny miejski.

W czasie II wojny światowej, prof. Sykała, nie podejmując pracy nauczycielskiej w żadnej z czynnych szkół, pracował u księstwa Sapiehów, dbając o ich ogród w Kopytnikach. Obaj jego synowie, Tadeusz i Zbigniew (z małżeństwa z Honoratą z Klingów, też nauczycielką) zaangażowani byli wówczas w działalność konspiracyjną. Starszy został zamordowany przez gestapo w nieznanym miejscu, praw-

dopodobnie w 1943 r. Jego ciała nie udało się odnaleźć. Z kolei młodszy syn, Zbigniew, po przejściu ciężkiego śledztwa w więzieniu w Przemyślu i w Tarnowie, został wraz z grupą tarnowskich więźniów przewieziony 2 X 1943 r. do KL Auschwitz, a potem KL Buchenwald. Wrócił dopiero po wojnie.

Od IX 1944 r. dyrektor Liceum Pedagogicznym w Przemyślu; ponadto przewodniczący Komisji Rejonowej dla Kształcenia Nauczycieli w Przemyślu. Zmarł 29 X 1948 r. w Przemyślu i został pochowany na Cmentarzu Głównym.

Bibliografia: Arch. UJ w Krakowie, PKEN 26,teczka osobowa W. Sykały; AP w Przemyślu, zesp. 387, sygn. 192, Arch. II LO im. prof. K. Morawskiego w Przemyślu, Księga Nauczycieli.

Pudłocki T., *Władysław Sykała*, „Rocznik Gimnazjalny” 2001 [2002], nr 5 (84), s. 246–265.